

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

CONFIDENTIAL

8111
3-5-20
1062

CONFIDENTIAL

Bedrijfsgeheimen bij innovaties

De voors en tegens op een rij

*Octrooiencentrum Nederland, onderdeel van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
In opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat*

*>> Duurzaam, Agrarisch, Innovatief
en Internationaal ondernemen*

Werkt u aan een innovatie en wilt u de onderliggende kennis en knowhow beschermen door deze geheim te houden? Als gevolg van de nieuwe Wet bescherming bedrijfsgeheimen (Wbb) is handhaving voortaan eenvoudiger. U moet dan wel op tijd de juiste maatregelen nemen!

Geheimgehouden knowhow en bedrijfsinformatie wordt ook wel 'bedrijfsgeheim' genoemd. Als iemand uw bedrijfsgeheim schendt dan kunt u daartegen (juridisch) optreden.

Wat valt onder bedrijfsgeheim?

Een bedrijfsgeheim bestaat uit knowhow en bedrijfsinformatie die uw onderneming commerciële voorsprong geeft op concurrenten. Deze bedrijfsgeheimen kunnen betrekking hebben op een breed scala aan informatie: van technologische kennis (zoals fabricagemethoden en recepturen) tot handelsgegevens (zoals informatie over klanten en leveranciers, bedrijfsplannen of marktonderzoek en marktstrategieën). Een bedrijfsgeheim is trouwens geen intellectueel eigendomsrecht, maar kan deze wel aanvullen.

Aan bescherming van bedrijfsgeheimen is geen officiële registratie, tijdslimiet of geografisch afgebakend gebied verbonden. Maar om voor juridische bescherming in aanmerking te komen, moet wel aan 3 voorwaarden worden voldaan:

1. de informatie is geheim: het is niet algemeen bekend of gemakkelijk toegankelijk;
2. de informatie moet handelswaarde hebben: het geeft u commercieel voordeel omdat het geheim is;
3. u hebt redelijke maatregelen genomen om het bedrijfsgeheim vertrouwelijk te houden.

Het voldoen aan deze voorwaarden is cruciaal voor het handhaven van een bedrijfsgeheim. Zie ook de informatie onder het kopje 'Beschermingsmaatregelen'.

Wanneer beschermen als bedrijfsgeheim?

Of het bedrijfsgeheim een geschikt middel is om uw informatie en knowhow te beschermen, hangt af van de soort kennis die u wilt beschermen en van de fase waarin uw productontwikkeling zich bevindt:

- Is door buitenstaanders niet te achterhalen hoe uw product is samengesteld of hoe uw proces werkt? Dan kunt u kiezen voor geheimhouding. Bijvoorbeeld als u een nieuwe machine heeft ontwikkeld die afgeschermd tussen fabrieksmuren blijft staan.
- Als het om technische kennis gaat, maar het nog te vroeg is om octrooi aan te vragen, dan kunt u uw uitvinding als bedrijfsgeheim beschermen tot u octrooi heeft aangevraagd.
- Een bedrijfsgeheim kan mogelijk aanvullende bescherming geven naast een intellectueel eigendomsrecht. In een digitaal systeem kan de hardware bijvoorbeeld beschermd zijn door een octrooi, de software door het auteursrecht en kan data een bedrijfsgeheim zijn. De mogelijkheden en verschillen lichten we in deze brochure toe.

Denkt u dat de kans groot is dat uw concurrent op eigen kracht dezelfde kennis ontwikkelt die u met een bedrijfsgeheim beschermt? Dan is het goed om te onderzoeken of er toch een intellectueel eigendomsrecht op aangevraagd kan worden. Doet u dit niet dan mag de concurrent het intellectueel eigendom op deze kennis aanvragen, zolang hij deze maar rechtmatig heeft verkregen.

Beschermingsmaatregelen

Om als bedrijfsgeheim in aanmerking te komen voor bescherming, moeten alle betrokkenen weten welke informatie en knowhow geheim is en moet blijven. Ook moet u duidelijke maatregelen nemen om deze informatie geheim te houden. U kunt bijvoorbeeld de volgende maatregelen nemen:

Fysieke beveiliging

- Bewaar bedrijfsgeheimen beveiligd in afgesloten archieven of kluisen.
- Geef per persoon toegang tot alleen de informatie die voor diegene hoogst noodzakelijk is.
- Markeer interne en externe documenten als vertrouwelijk.

ICT

- Geef alleen gekwalificeerde medewerkers digitale toegang tot geheime informatie.
- Beveilig het systeem via beveiligingssoftware, encryptie en wachtwoorden die u regelmatig wijzigt.
- Zorg ervoor dat alle handelingen met bestanden automatisch worden bijgehouden. Elke handeling moet te herleiden zijn tot een individueel persoon.

- Verstuur vertrouwelijke mail versleuteld en markeer deze als vertrouwelijk.
- Sla uw bedrijfsgeheim op in een digitale kluis, zoals het [i-DEPOT](#) van BOIP.

Medewerkers

- Zorg ervoor dat medewerkers weten welke informatie geheim is.
- Leid medewerkers op over de juiste omgang met bedrijfsgeheimen, de plichten die daarbij horen en de gevolgen van het schenden ervan. Stel werkprotocollen op.
- Neem in arbeidscontracten concurrentiebedingen en geheimhoudingsclausules op. Dat kunnen afspraken zijn die ook geldig blijven na afloop van de dienstbetrekking. Noem daarbij de consequenties van contractbreuk.

Zakenpartners, zowel oude als nieuwe (bedrijven en kennisinstellingen)

- Stel een geheimhoudingsverklaring op en spreek af:
 - welke vertrouwelijke bedrijfsinformatie geheim moet worden gehouden en door wie;
 - wat er gebeurt als een partner de afspraken niet nakomt. Maak daarnaast afspraken over de beperking van gebruik, zodat het bedrijfsgeheim alleen voor het beoogde doel gebruikt wordt;
 - welke informatie wordt gedeeld, met wie en op welke manier.
- Spreek bij een samenwerking af:
 - wat er gebeurt met bedrijfsgeheimen die de afzonderlijke partijen al voor de samenwerking hebben;

- wat er gebeurt met kennis die in de samenwerking wordt ontwikkeld. Wie wordt de eigenaar van het nieuwe intellectuele eigendom?;
- hoe de bescherming is geregeld tijdens de samenwerking én na afloop.

Documentatie van het bedrijfsgeheim

Zorg ook voor een bewijs van uw bedrijfsgeheim. Maak een gedetailleerde beschrijving van de inhoud ervan, documenteer alles goed en leg vast vanaf welke datum u dit bedrijfsgeheim heeft. Dat kan bijvoorbeeld met een depot of datumregistratie (via i-DEPOT of notarisakte).

Wees voorbereid, schakel expertise in

Is een bedrijfsgeheim van groot belang voor u? Dan kunt u daar het best vooraf bij stilstaan. Schakel specialisten in die voor u een risicoanalyse maken en het bedrijfsgeheim correct vastleggen. Een advocaat kan u adviseren over de benodigde contracten met werknemers en zakenpartners. Daarnaast kunt u expertise inhuren om de fysieke beveiliging van informatie en de ICT-beveiliging te analyseren.

Wat te doen bij inbreuk?

Wat als een bedrijfsgeheim toch uitlekt? Dan moet eerst worden vastgesteld wat de oorzaak hiervan is. Was het een e-mail van een werknemer? Of heeft een zakenpartner informatie doorgespeeld? Ook als u een advocaat inschakelt om de inbreukmaker aan te pakken, zult u moeten aantonen dat deze het bedrijfsgeheim onrechtmatig heeft verkregen, gebruikt of openbaar heeft

gemaakt. Daarbij kunnen de hiervoor opgesomde maatregelen behulpzaam zijn.

Juridische stappen

Op 23 oktober 2018 is de Wet bescherming bedrijfsgeheimen in werking getreden. Deze wet biedt ondernemers meer beschermingsmogelijkheden om tegen een inbreuk op een bedrijfsgeheim op te treden. Zo kunt u bij de rechter terecht voor:

- een verbod om te voorkomen dat een ander uw bedrijfsgeheim openbaar maakt;
- een verbod van de productie van of handel in producten die gemaakt zijn met behulp van uw bedrijfsgeheim;
- beslaglegging op inbreuk makende producten of om af te dwingen dat deze producten aan u moeten worden afgegeven;
- het terugroepen, uit de handel nemen of vernietigen van deze producten;
- een schadevergoeding;
- openbaarmaking van de rechterlijke uitspraak.

Bedrijfsgeheim of octrooi?

Zowel met een octrooi als met een bedrijfsgeheim kunt u voorkomen dat anderen uw unieke kennis gebruiken. Maar er is een belangrijk verschil: octrooien worden altijd openbaar gemaakt. In ruil voor deze openbaarmaking krijgt u het recht om anderen te verbieden uw uitvinding te gebruiken. Een bedrijfsgeheim is naar de aard geheim en u moet er actief aan werken om het geheim te houden. Als er toch inbreuk op wordt gemaakt dan kan de rechter om een aantal maatregelen worden gevraagd.

Op een rij: bedrijfsgeheim en octrooi

	Bedrijfsgeheim	Octrooi
Wat beschermt u ermee?	Alle informatie en knowhow waarmee een onderneming economische of commerciële voorsprong heeft op de concurrentie. Deze informatie is niet algemeen bekend en wordt actief geheimgehouden.	Technische uitvindingen van een technisch product of proces. De uitvinding moet nieuw, inventief en industrieel toepasbaar zijn.
Hoe werkt het?	Vertrouwelijke informatie blijft geheim. Anderen kunnen de informatie dus niet gebruiken. Als iemand inbreuk maakt dan kan de houder van het bedrijfsgeheim de rechter vragen diverse maatregelen te nemen.	Wie een octrooi heeft, kan een ander verbieden om de uitvinding na te maken, te verkopen, in te voeren of bedrijfsmatig toe te passen. Als 'tegenprestatie' wordt de octrooi-aanvraag na 18 maanden openbaar gemaakt.
Voorbeelden	Klantenbestanden, werkprocessen, technische kennis, concepten, software, onderzoeksgegevens, strategieën, contracten, formules, recepten.	Een product, machine, werktuig, productiemethode, sommige vormen van software.
Hoe verkrijgt u het?	Er is geen aanvraag of registratie nodig, maar het bedrijfsgeheim moet wel aan 3 voorwaarden voldoen: 1. het moet geheim zijn, en 2. het moet handelswaarde hebben, en 3. er moeten redelijke maatregelen zijn genomen om het bedrijfsgeheim vertrouwelijk te houden.	Octrooirecht moet u aanvragen. Dit kan voor Nederland bij Octrooicentrum Nederland of bij het Europees Octrooibureau.
Vanaf wanneer is het geldig?	Meteen bij het ontstaan van informatie als die aan de voorwaarden voldoet. Datumregistratie (bijvoorbeeld i-DEPOT of notarisakte) kan als bewijsstuk dienen om aan te tonen wat u op een bepaalde datum in handen had.	Het octrooirecht is pas geldig na verlening. In Nederland is dit 18 maanden na de aanvraag.

	Bedrijfsgeheim	Octrooi
Hoe lang duurt de bescherming?	Zolang aan de 3 voorwaarden wordt voldaan, geldt er geen tijdslimiet.	Maximaal 20 jaar vanaf de aanvraag, zolang de jaarlijkse kosten voor verlening worden betaald.
Wat kost het?	Niets, maar het voldoen aan de 3 voorwaarden kan tijd en geld kosten.	Kosten voor een aanvraag, vertalingen en jaarlijkse verlenging verschillen per land. Met ondersteuning van een octrooigemachtigde en vertalingen voor de octrooiaanvraag bedragen de kosten vaak duizenden euro's per land.
Wat kost juridische actie?	Juridische actie bij inbreuk kost veel geld, maar de winnaar van een rechtszaak kan (een deel van) de volledige proceskosten terugkrijgen.	Juridische actie tegen inbreuk kost veel geld, maar de winnaar van een rechtszaak kan (een deel van de) proceskosten terugkrijgen.
Wat als het openbaar wordt?	Als een bedrijfsgeheim openbaar wordt dan verliest het zijn waarde en is bescherming niet langer mogelijk. Als dit het gevolg is van inbreuk door een ander dan kan wel juridische actie worden ondernomen.	Als de informatie openbaar wordt voor de datum van de aanvraag, is octrooibescherming niet meer mogelijk (want de uitvinding is bij aanvraag niet nieuw meer). Na de aanvraag is publicatie niet schadelijk. Een octrooiaanvraag wordt zelfs standaard gepubliceerd na maximaal 18 maanden.

Meer informatie

Octrooicentrum Nederland, onderdeel van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland:

www.rvo.nl/octrooien

www.bedrijfsgeheim.nl

Benelux-Bureau voor de Intellectuele Eigendom (BOIP):

www.boip.int

European IPR Helpdesk:

www.iprhelpdesk.eu

Dit is een publicatie van:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL Den Haag

Postbus 93144 | 2509 AC Den Haag

Publicatienummer: RVO-082-1901/BR-INNO | juni 2019

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.